

איתו"⁴⁹, שגם המנגד, החל מה"אל זר אשר בקרבך"⁶², מתהפך להיות מסייע כו', שזהו כללות ענין התשובה, ועי"ז באה הגאולה, כפי שהבטיחה תורה ש"סוף ישראל לעשות תשובה. . ומיד הן נגאלין"²⁰, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאתא לאתבא צדיקיא ("עמך כולם צדיקים"⁶³) בתיובתא⁶⁴, בקרוב ממש.

* * *

יד. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה והנה פרח מטה אהרן.

* * *

טו. רגיל לבאר ענין בפירוש רש"י בפרשת השבוע, או להתעכב על ענין מוקשה בפשוטו של מקרא, שרש"י אינו מבאר, אף שידוע הכלל שרש"י מפרש כל מה שדורש ביאור בפשוטו של מקרא, ועל דבר שאין לו ביאור בפשוטו של מקרא, אומר "לא ידעתי"⁶⁵. ובנוגע לפרשתנו — יש קושיא חזקה ("א קלאץ קשיא", וכאמור כמ"פ שדוקא על "קלאץ קשיא" לא מתעכבים) בכללות הענין של מחלוקת קרח.

הביאור איך יתכן שקרח חלק על משה, למרות הבטחת הקב"ה למשה רבינו "וגם"⁶⁶ כך יאמינו לעולם"⁶⁷ (ולא כבשאר החטאים שלפנ"ז, כמו חטא המרגלים, וכל העשרה נסיונות שניסו בני" את הקב"ה⁶⁸, שבהם לא כפרו בנבואת משה)⁶⁹,

— שקרח לא כפר בנבואת משה⁷⁰, אלא ה' סבור שאפשר לשנות ממה שנצטווה ע"י הקב"ה (כשם שיכולים לשנות גזר דין ע"י תפלה, כפי

שמפורש בקרא "וגם כך יאמינו (לא רק בדרך

כלל כו', אלא) לעולם!"

(68) ראה שלח יד, כב ובפרש"י. נתבאר

בשיחת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז ס"ו.. (לעיל ע' ...). וש"נ.

(69) ולהעיר, שלעת-עתה לא מצאתי

שיתעכבו בפירוש על שאלה זו, ועיקר

השאלה היא על רש"י, שדרכו לבאר כל ענין

הדורש ביאור בפשוטו של מקרא (ולא כמו

שאר המפרשים שסומכים על כך שיש

ביאורים ע"ד הדרוש והרמז כו'), ואעפ"כ

אינו מתרץ שאלה זו.

(70) ואף משמעות דבריו היתה באופן

אחר כו' — הרי זה מובן ע"פ מה שכבר

הבהיר רש"י בנוגע לטענת בני" "מי יאכילנו

בשר" (בהעלותך יא, ד): "וכי לא ה' להם

(62) ראה שבת קה, ב.

(63) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ

חלק.

(64) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי

שמע"צ צב, ב. ובכ"מ.

(65) ראה בהנסמך בלקו"ש ח"ה בתחלתו

(בשוה"ג הא').

(66) יתרו יט, ט.

(67) ואין לדחוק ולתרוץ שההבטחה ש"בך

יאמינו" היא רק על רוב הפעמים, או רק על

ענינים כלליים כו' — שהרי מחלוקת קרח לא

היתה מאורע שנעשה ע"י איש פרטי, אלא

מאורע כללי שהשתתפו בו מאתיים וחמישים

ראשי סנהדראות כו', וענין שנוגע לכל

מציאותו של משה רבינו, שלכן "וישמע משה

ויפול על פניו" (פרשתנו טז, ד); והעיקר,

שפעל משה ע"י תפלתו לאחרי חטא העגל וחטא המרגלים⁷¹), ולפעול שהקב"ה יטול כהונה גדולה מאהרן ויתננה לקרח.

אלא שמשה הי' סבור שקרח ועדתו חולקים עליו וטוענים ש"לא הי' שלחני"⁷², כי, מצד גודל ענוותנותו "מכלל"⁷³ האדם אשר על פני האדמה"⁷⁴, חשב שיתכן שלא נתקיימה הבטחת ה' "וגם כך יאמינו לעולם", ע"ד שמצינו ביעקב, שאע"פ שהיתה לו הבטחת הקב"ה, הי' "ירא שמא .. נתלכלכתי בחטא כו"⁷⁵ —

נכלל בשיחה שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפסה בלקו"ש חי"ח ע' 188 ואילך.

טז. בהערות על הזהר דפרשתנו⁷⁶ מתעכב אדמו"ר על מאמר הזהר⁷⁷ "כל מאן דאשתדל באורייתא אשתדל בשמא קדישא ואשתזיב מכלא וכו'", ומבאר, ש"שמא קדישא קאי על מלכות דאצי", כי מל' נקראת שם, ושמא קדישא הוא מל' דאצי", כי קדש הוא אור אבא המקנן באצי, א"כ שמא קדישא הוא מל' דאצי" .. כשמקבלת מחכ"ו.

ויש להוסיף בזה עוד ענין שאדמו"ר לא ביאר, כיון שסמך שיבינו לבד, ע"פ המבואר במ"א, וכפי שיתבאר לקמן.

יז. האמור לעיל (סט"ו) בנוגע להבטחת הקב"ה למשה רבינו "וגם כך יאמינו לעולם" — דקאי על החידוש שנפעל במ"ת בנוגע לנאמנות של משה בתור נביא, כמ"ש הרמב"ם⁷⁸ ש"מעמד הר סיני לבדו היא הראי'

כא) "וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר גו' (כא אוסיף גו' כי יצר לב האדם רע מנעוריו וגו'", אע"פ שבתחילה היתה הסברא להיפך, שכיון ש"כל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום", לכן צריך להביא מכול כו' (בראשית ו, ה).

72) שלכן הוצרך להוכיח "בזאת תדעון כי הי' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי", עי"ז ש"בריאה (חדשה) יברא הי' וגו'" (פרשתנו שם, כח"ל).

73) בהעלותך יב, ג.

74) ועאכו"כ ביחס לדור המדבר שהי' דור דעה (ראה ויק"ר פ"ט, א. במדבר פ"ט, ג. וש"נ).

75) פרש"י וישלח לב, יא.

76) לקוטי לוצ' הערות לזח"ג ע' שעח ואילך.

77) ח"ג קעו, א.

78) הלי' יסוה"ת רפ"ח.

בשר, והלא כבר נאמר כו', אלא מבקשים עלילה", ו"מאחר שאינן מבקשים אלא עלילה, לא תספיק להם .. אם אתה נותן להם בשר בהמה גסה, יאמרו דקה בקשנו, ואם אתה נותן להם דקה, יאמרו גסה בקשנו, חי' ועוף בקשנו וכו'", והיינו, שאמירתם "מי יאכילנו בשר" היתה באופן של "אחד בפה ואחד בלב" (וע"ד שמצינו בדברי יעקב ללבן "ותחלף את משכורתי עשרת מונים", "היית משנה תנאי שבינינו מנקוד טלוא ומעקודים לברודים" (ויצא לא, מא ובפרש"י), היינו, שלבן אמר דבר אחד והתכוין לדבר אחר כו'). ועד"ז בנדו"ד.

71) ועד"ז מצינו שתפלתו של אברהם היתה מועילה לשנות את העונש שנגזר על סדום אילו היו שם צדיקים כו' (וירא יח, כד ואילך). ועד"ז מצינו שע"י הקרבנות שהקריב נח נעשה שינוי רצון למעלה, כמ"ש (נח ח,

טפלה"ן], הרי זו דרך ישרה וקלה לבוא לידי קיום מצות ואהבת לרעך כמוך¹⁰⁴, לכל נפש מישראל למגדול ועד קטן .. (כי) הנפש והרוח מי יודע גדולתן ומעלתן וכו" —

ואז יקויים הענין ד"ברכנו¹⁰⁵ אבינו כולנו כאחד"¹⁰⁶.

* * *

כב. בהמשך להאמור לעיל (סט"ו) שמצד ענוותנותו הי' משה סבור שלא מאמינים בו, אבל האמת היא שהאמינו בו — יש לבאר דברי רש"י על הפסוק¹⁰⁷ "רב לכם בני לוי":

רש"י מפרש: "ולא טפשים היו, שכך התרה בהם וכו", וממשיך: "וקרח שפקח הי', מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו .. אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט, אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו".

ולכאורה: אם קרח לא האמין במשה רבינו — מה לו להתייחס למה "ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט" !?

ועכצ"ל, שגם הוא האמין במשה רבינו, בידעו ש"משה אמת"⁵², ולכן כ"ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט", הי' בטוח שכך יהי' בפועל, אלא ש"טעה ותלה בעצמו".

כג. ויש לבאר גם הסיום בפירוש רש"י, "ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה הי' רואה":

לכאורה אינו מובן: מה נוגע כאן ש"משה הי' רואה", וכי יש צורך לספר כאן מעלת משה?

אך הענין הוא — שבזה בא רש"י לתרץ שאלה:

כיון שמשה ידע שקרח פיקח הי', הנה בראותו שקרח חולק עליו וטוען שהוא צריך להיות כהן גדול (ולא אהרן), הי' לו לחשוב ולשער שכנראה "ראה" משהו שגרם לו לטעון כו'.

וכיון שכן, אינו מובן, איך הי' משה בטוח שקרח לא צודק בטענתו נגד כהונת אהרן, ובודאי לא יוכל לפעול שינוי למעלה (ע"י תפלה כו') בנוגע לכהונת אהרן; לכאורה הי' צריך לחזור ולשאול את הקב"ה, ואיך הי' בטוח שדוקא אהרן ישאר בכהונה גדולה !?

(106) חסר הסיום (המו"ל).

(107) פרשתנו טז, ז.

(104) קרושים יט, יח.

(105) נוסח ברכת "שים שלום" בתפלת

העמידה.

ועל זה מתרץ רש"י, שקרח סמך על מה ש"ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו", ולכן, בשמעו מפי משה "שכולם אובדים ואחד נמלט... תלה בעצמו", אבל האמת היא ש"לא ראה יפה", כי השלשלת הגדולה שעתידיה לצאת ממנו היתה עי"ז ש"בניו עשו תשובה"; אבל "משה הי' רואה" אמיתת הדברים, ולכן לא הי' אצלו ספק בדבר.

ונקודת הענין — שהאפשרות שיתעורר ספק אצל משה בגלל מחלוקת קרח אינה אלא בנוגע למשה עצמו (הנאמנות שלו כו'), שמצד ענוותנותו יכול לחשוב שמא גרם החטא ולא נתקיימה ההבטחה ש"גם כן יאמינו לעולם", ולכן יש צורך להוכיח ש"ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי גו"; אבל בנוגע לכהונת אהרן — לא הי' אצל משה נתינת מקום לספק, כיון שמינוי אהרן לכהונה גדולה היתה ע"פ ציווי הקב"ה, ולכן הי' משה יכול לעמוד בכל התוקף ולהוכיח ש"ה' שלחני גו'".

כד. וההוראה מזה:

גם כאשר רואים יהודי שאומר שהוא חולק על משה רבינו, צריך לדעת שכיון שישנה ההבטחה "וגם כן יאמינו לעולם", הרי בודאי שלאמיתו של דבר גם הוא מאמין במשה רבינו, אלא שאין זה נראה בגלוי, בגלל שישנו דבר שמבחוץ שמעלים ומסתיר על האמונה כו', וצריך רק להסיר את ההעלם וההסתור, ואז תהי' האמונה בגלוי כו'.

ועז"נ¹⁰⁸ "ורעה אמונה", שצריך לרעות ולפרנס את האמונה שנמצאת בהעלם אצל כל אחד מישראל, ולפעול שתבוא מן ההעלם אל הגילוי, ותומשך ותחדור בכל עניני ההנהגה שבסדר החיים¹⁰⁶.

[לאחרי אמירת ברכה אחרונה, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כדי להבטיח שהמדובר בהתוועדות יומשך ויבוא בפועל, יש לקשר זאת עם דבר גשמי¹⁰⁹ — עי"ז שיקחו מהתוועדות זו יין ומזונות על מנת לחלק בהתוועדות שיערכו בנוגע לענין ה"מבצעים".

התחילו לנגן הניגון¹¹⁰ של ר' מיכאל דוואַרקין¹¹¹, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עמד מלוא קומתו ורקד על מקומו משך זמן רב. ולאחרי תפלת מנחה התחיל לנגן ניגון הנ"ל].

110) בתקליט "ניח"ח" מספר 8 ניגון 11.

111) ראה אודותו — בהנסמן בתו"מ

חע"ב ע' 265 הערה 166.

108) תהלים לו, ג. וראה לקו"ש חט"ז ע'

16. וש"נ.

109) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. רמב"ן

לך לך יב, ו. לבוש על הרקאנטי לך לך שם.